

Υπόθεση C-802/23

Σύνοψη αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία υποβολής:

28 Δεκεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Audiencia Nacional (Ισπανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

4 Δεκεμβρίου 2023

Ποινική διαδικασία κατά:

MSIG

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Ηγέτης ισπανικής τρομοκρατικής οργάνωσης – Παράνομες δραστηριότητες στη Γαλλία – Σχεδιασμός τρομοκρατικών εκστρατειών και παροχή μέσων για την υλοποίησή τους στην Ισπανία – Διάπραξη τρομοκρατικών επιθέσεων στην Ισπανία από έτερα μέλη της οργάνωσης – Σύλληψη του ηγέτη στη Γαλλία – Ποινική δίωξη και στέρηση της ελευθερίας στη Γαλλία για τις εν λόγω πράξεις – Παράδοση στην Ισπανία – Ποινική δίωξη στην Ισπανία για τις εν λόγω επιθέσεις – Απαλλακτική απόφαση βάσει διαπιστώσεως καταστάσεως bis in idem μεταξύ των προαναφερόμενων πράξεων και ορισμένων από τις εν λόγω επιθέσεις – Αναίρεση της αποφάσεως από το ισπανικό Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο)

Αντικείμενο και νομική βάση του προδικαστικού ερωτήματος

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία – Άρθρο 267 ΣΛΕΕ – Διακρατική ισχύς της αρχής ne bis in idem – Έννοια «ίδιων πραγματικών περιστατικών» και συναφών πραγματικών περιστατικών – Συγγώνευση ποινών επιβληθέντων με αποφάσεις πλειόνων κρατών μελών – Συμβατότητα της εθνικής νομοθεσίας με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και την ΣΕΣΣ – Αναλογικότητα των ποινών

Προδικαστικά ερωτήματα

Τίθεται ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Δικαστήριο) δυνάμει των άρθρων 19, παράγραφος 3, στοιχείο β', της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΣΕΕ), 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ) και 4α του ισπανικού νόμου περί Οργανισμού των Δικαστηρίων (στο εξής: LOPJ), καθώς το παρόν δικαστήριο [ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ AUDIENCIA NACIONAL (ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ)] θεωρεί αναγκαία την ερμηνεία από πλευράς Δικαστηρίου όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και του άρθρου 54 της Σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής: ΣΕΣΣ), σε σχέση με το αν υφίσταται κατάσταση «bis in idem» μεταξύ των πραγματικών περιστατικών και αδικημάτων που αποτελούν αντικείμενο δικαστικής κρίσεως στην Ισπανία και εκείνων που έχουν ήδη κριθεί δικαστικά στη Γαλλία, αναφορικά με τη δράση της MSIG· σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, σε σχέση με τις πάγιες κοινοτικές αρχές που διατυπώθηκαν, μεταξύ άλλων, στην απόφαση-πλαίσιο 2008/675/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 2008, σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων και των αποτελεσμάτων τους σε διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα σε άλλα κράτη, καθώς και όσον αφορά την έλλειψη διορθωτικών μέτρων στην ισπανική νομοθεσία για την αποφυγή επιβολής δυσανάλογων ποινών κατά την τιμωρία των εγκλημάτων, ιδίως όταν υφίστανται ταυτόχρονα αλλοδαπές αποφάσεις οι οποίες αποτελούν πραγματική ή νομική ενότητα με άλλες που έχουν εκδοθεί από ισπανικά δικαστήρια (συναφείς) και οι οποίες δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη στην Ισπανία για οποιονδήποτε σκοπό, ως συνέπεια του ρητού αποκλεισμού αυτής της δυνατότητας βάσει των άρθρων 14, παράγραφος 2, εδάφιο b, και 14, παράγραφος 2, εδάφιο c, και της μόνης συμπληρωματικής διατάξεως του οργανικού νόμου 7/2014, της 12ης Νοεμβρίου, για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το ποινικό μητρώο και την εξέταση ποινικών δικαστικών αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με την οποία μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο 2008/675/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 2008· νομικές διατάξεις των οποίων η συμβατότητα με το ευρωπαϊκό δίκαιο υποβάλλεται επίσης προς εξέταση στο Δικαστήριο. Η εν λόγω ρύθμιση θα απέκλειε πλήρως τη λήψη υπόψη οποιασδήποτε προγενέστερης αμετάκλητης καταδικαστικής αποφάσεως που έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους, ακόμη και για τις ίδιες πράξεις, καθιστώντας στην περίπτωση αυτή ανεφάρμοστες τις διατάξεις των άρθρων 50 του Χάρτη και 54 ΣΕΣΣ.

Τίθενται, επομένως, τα ακόλουθα ερωτήματα:

1.α Εάν, στην προκειμένη περίπτωση και με βάση τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται και τους νομικούς λόγους που αποτελούν αντικείμενο εξετάσεως στην ποινική διαδικασία που διεξάγεται στην Ισπανία κατά της MSIG και, λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων καταδικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν προηγουμένως στη Γαλλία εις βάρος της ανωτέρω, υφίσταται κατάσταση «bis in

idem» κατά το άρθρο 50 του Χάρτη και το άρθρο 54 ΣΛΕΕ, σε σχέση με την κατηγορία που εξακολουθεί να της αποδίδεται στην Ισπανία, δεδομένου ότι πρόκειται για «τα ίδια πραγματικά περιστατικά», σύμφωνα με το περιεχόμενο που αναγνωρίζει στην έννοια αυτή η ευρωπαϊκή νομολογία.

2.α Εάν, εν πάση περιπτώσει, η έλλειψη κανονιστικής ρυθμίσεως στο ισπανικό δίκαιο που να επιτρέπει την αναγνώριση αποτελεσμάτων σε προγενέστερες αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από δικαστήρια άλλων κρατών μελών, προς τον σκοπό διαπιστώσεως ενδεχόμενης καταστάσεως bis in idem στην υπό εξέταση υπόθεση λόγω ταυτότητας των πραγματικών περιστατικών, συμβιβάζεται με το άρθρο 50 του Χάρτη και το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, καθώς και με τα άρθρα 1, παράγραφος 3, 3, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 3, 4, παράγραφος 5, της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών.

3.α Εάν, στην προκειμένη περίπτωση, ή γενικότερα, η έλλειψη οποιασδήποτε κανονιστικής ρυθμίσεως, πρακτικής ή, εν τέλει, νομικού μηχανισμού ή διαδικασίας στο ισπανικό δίκαιο που να επιτρέπει την αναγνώριση των αποτελεσμάτων των αμετάκλητων καταδικαστικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί προηγουμένως από τα δικαστήρια των κρατών μελών, προς τον σκοπό καθορισμού της ποινής, συγχωνεύσεώς της, προσαρμογής ή μειώσεως του ανώτατου ορίου εκτίσεως των ποινών, είτε στο στάδιο της ποινικής διώξεως και της καταδίκης είτε στο στάδιο της μεταγενέστερης εκτελέσεώς τους, προκειμένου, σε περίπτωση μη διαπιστώσεως καταστάσεως bis in idem ελλείψει ταυτότητας πραγματικών περιστατικών, να διασφαλίζεται σε δεύτερο χρόνο η αναλογικότητα της ποινής, όπως για παράδειγμα στην υπό εξέταση διαδικασία κατά την οποία υπάρχει προηγούμενη καταδίκη από τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους σε βαριές ποινές, ήδη εκτιθείσες, για παρόμοιες πράξεις (οι οποίες έλαβαν χώρα κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και συνδέονται στενά ή σχετίζονται ή παρουσιάζουν ποινική ή παρόμοια συνάφεια) με αυτές που δικάζονται στην Ισπανία, αντίκειται στα άρθρα 45 και 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, ή τις αιτιολογικές σκέψεις 7, 8, 9, 13 και 14 και [τα] άρθρα 3, παράγραφος 1, 3, παράγραφος 2, 3, παράγραφος 4 και 3, παράγραφος 5, της αποφάσεως-πλαίσιου 2008/675/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 2008, για τη συνεκτίμηση των καταδικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης επ' ευκαιρία νέας ποινικής διαδικασίας και την αιτιολογική σκέψη 12 και το άρθρο 1, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών.

4.α Εάν, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως, αλλά και γενικότερα, ο πλήρης αποκλεισμός επελεύσεως αποτελεσμάτων από προηγούμενες αμετάκλητες αποφάσεις που εκδόθηκαν σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, ο οποίος προβλέπεται ρητώς στα άρθρα 14, παράγραφος 2, εδάφιο b, όσον αφορά τα αποτελέσματά τους επί καταδικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται στην Ισπανία, και 14, παράγραφος 2, εδάφιο c, επί αποφάσεων εκτελέσεως των

ποιμών (αποφάσεις προγενέστερες σε αμφότερες τις περιπτώσεις της 15ης Αυγούστου 2010) καθώς και στη μόνη συμπληρωματική διάταξη, όλα αυτά του οργανικού νόμου 7/2014, της 12ης Νοεμβρίου 2014, για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το ποινικό μητρώο και την εξέταση ποινικών δικαστικών αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο οποίος μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς, είναι συμβατός με:

(1) το άρθρο 50 του Χάρτη και το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, αμφότερα σχετικά με την διακρατική ισχύ της αρχής *ne bis in idem*.

(2) τις αιτιολογικές σκέψεις 7, 8, 9, 13 και 14 και τα άρθρα 3, παράγραφος 1, 3, παράγραφος 2, 3, παράγραφος 4 και 3, παράγραφος 5, της απόφασης-πλαίσιου 2008/675/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 2008, για τη συνεκτίμηση των καταδικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης επ' ευκαιρία νέας ποινικής διαδικασίας, καθώς και τα άρθρα 45 και 49, παράγραφος 3, του Χάρτη και την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων εντός της ΕΕ.

Σχετικές διατάξεις του διεθνούς δικαίου και σχετική διεθνής νομολογία

Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της 9ης Ιουλίου 2013, *Vinter* και άλλοι κατά Ηνωμένου Βασιλείου, EC:ECHR:2013:0709JUD006606909.

Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της 20ής Μαΐου 2014, *Magyar* κατά Ουγγαρίας, EC:ECHR:2014:0520JUD007359310.

Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της 28ης Οκτωβρίου 2021 *Bancsók* και *Magyar* κατά Ουγγαρίας, EC:ECHR:2021:1028JUD005237415.

Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, υπογραφείσα στις 4 Νοεμβρίου 1950 στη Ρώμη.

Νομολογία και σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Μαρτίου 2006, *Van Esbroeck*, C-436/04, EU:C:2006:165.

Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Σεπτεμβρίου 2006, *Van Straaten*, C-150/05, EU:C:2006:614.

Απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουλίου 2007, *Kretzinger*, C-288/05, EU:C:2007:441.

ΣΕΕ· ιδίως άρθρο 19, παράγραφος 3, στοιχείο β'.

ΣΛΕΕ· ιδίως άρθρο 267.

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης· ιδίως άρθρα 45, 49, παράγραφος 3, και 50.

Σύμβαση εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν· ιδίως άρθρο 54.

Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1)· ιδίως αιτιολογική σκέψη 12 και άρθρα 1, παράγραφος 3, 3 παράγραφος 2, και 4, παράγραφοι 3 και 5.

Απόφαση-πλαίσιο 2008/675/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 2008, για τη συνεκτίμηση των καταδικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης επ' ευκαιρία νέας ποινικής διαδικασίας (ΕΕ 2008, L 220, σ. 32)· ιδίως αιτιολογικές σκέψεις 7, 8, 9, 13 και 14 και άρθρο 3, παράγραφοι 1, 2, 4 και 5.

Σχετικές διατάξεις του ισπανικού δικαίου και σχετική ισπανική νομολογία

Απόφαση αριθ. 18/2016 του Tribunal Supremo (δεύτερου τμήματος), της 26ης Ιανουαρίου 2016.

Απόφαση αριθ. 238/2023 του Tribunal Supremo (δεύτερου τμήματος), της 30ής Μαρτίου 2023.

Απόφαση αριθ. 53/1998 του Audiencia Nacional (ποινικού τμήματος), της 28ης Δεκεμβρίου 1998.

Απόφαση αριθ. 32/2014 του Audiencia Nacional (ποινικού τμήματος), της 11ης Δεκεμβρίου 2014.

Απόφαση αριθ. 1/2021 του Audiencia Nacional (ποινικού τμήματος), της 21ης Ιανουαρίου 2021.

Βασιλικό διάταγμα της 14ης Σεπτεμβρίου 1882, περί εγκρίσεως του κώδικα ποινικής δικονομίας· ιδίως άρθρα 17 και 988.

Οργανικός νόμος 6/1985, της 1ης Ιουλίου 1985 (LOPJ) (επίσημη εφημερίδα της κυβερνήσεως αριθ. 157, της 2ας Ιουλίου 1985, σ. 20632).

Οργανικός νόμος 10/1995, της 23ης Νοεμβρίου 1995, περί ποινικού κώδικα (επίσημη εφημερίδα της κυβερνήσεως αριθ. 281, της 24ης Νοεμβρίου 1995, σ. 33987)· ιδίως άρθρα 28, 73, 74, 76, 77, 78, 571 και 572.

Οργανικός νόμος 7/2003, της 30ής Ιουνίου 2003, σχετικά με μεταρρυθμιστικά μέτρα για την πλήρη και αποτελεσματική έκτιση των ποινών (επίσημη εφημερίδα της κυβερνήσεως αριθ. 156, της 1ης Ιουλίου 2003, σ. 25274).

Οργανικός νόμος 7/2014, της 12ης Νοεμβρίου 2014, για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το ποινικό μητρώο και την εξέταση ποινικών δικαστικών αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (επίσημη εφημερίδα της κυβέρνησης αριθ. 275, της 13ης Νοεμβρίου 2014, σ. 93204)· ιδίως άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχεία b και c, και μόνη συμπληρωματική διάταξη.

Σχετικές διατάξεις του γαλλικού δικαίου

Γαλλικός ποινικός κώδικας· ιδίως άρθρο 421-1.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στην MSIG αποδίδεται σε γενικές γραμμές η ιδιότητα του ηγετικού μέλους της τρομοκρατικής οργάνωσης ETA κατά τη διάρκεια της παραμονής της στη Γαλλία, από απροσδιόριστη ημερομηνία μέχρι τη σύλληψή της στη Γαλλία τον Οκτώβριο του 2004. Ήταν υπεύθυνη για τη διαβίβαση των οδηγιών που είχε καθορίσει στη Γαλλία η ηγεσία της τρομοκρατικής οργάνωσης και τον καθορισμό των γραμμών δράσεως των τρομοκρατικών ομάδων που δρούσαν στην Ισπανία, αποστέλλοντας τους από τη Γαλλία τόσο τις πληροφορίες όσο και τα υλικά μέσα για τις τρομοκρατικές τους εκστρατείες, συνήθως μέσω τρίτων προσώπων. Σε γενικές γραμμές, τα μέλη των ομάδων ήταν εκείνα που, ακολουθώντας γενικές οδηγίες, αποφάσιζαν συγκεκριμένα ποια τρομοκρατική ενέργεια θα εκτελέσουν, τη σχεδίαζαν και ήταν υπόλογα έναντι της ηγεσίας της τρομοκρατικής οργάνωσης για το αποτέλεσμα.
- 2 Η παρούσα αίτηση προδικαστικής απόφασεως αφορά, ειδικότερα, την τακτική διαδικασία που εξελίσσεται ενώπιον του ποινικού τμήματος του ισπανικού Audiencia Nacional (αιτούντος δικαστηρίου) κατά της MSIG για τα αδικήματα της τρομοκρατικής δολοφονίας εκ προθέσεως, προκλήσεως σωματικής βλάβης και εκρήξεως που έλαβαν χώρα στην Ισπανία: Η MSIG κατηγορείται για συμμετοχή σε ορισμένες τρομοκρατικές πράξεις που πραγματοποιήθηκαν από δύο έτερα μέλη της ETA ως φυσικούς αυτουργούς.
- 3 Κατά το διάστημα εκείνο οι δύο αυτοί τρομοκράτες ήταν «νόμιμοι» και μέλη της ομάδας «Katu». Με τη συνδρομή άλλων αγνώστων προσώπων και ενεργώντας στο πλαίσιο των γενικών οδηγιών που είχαν λάβει, αποφάσισαν να επιτεθούν στο αρχηγείο της αστυνομίας στην πόλη Οβιέδο. Για τον σκοπό αυτόν, κατασκεύασαν, με τον εξοπλισμό που παρέλαβαν από την ETA, αυτοσχέδιο αυτοματοποιημένο μηχανισμό αυτόματης εκτόξευσης αντιαρματικών χειροβομβίδων και εκρηκτικό μηχανισμό, τον οποίον τοποθέτησαν στις 21 Ιουλίου 1997. Λειτουργήσαν μόνο τρεις χειροβομβίδες, οι οποίες εξερράγησαν τυχαία σε διάφορα σημεία κοντά στον επιδιωκόμενο στόχο, προκαλώντας μόνο υλικές ζημιές και τον τραυματισμό ενός ατόμου που βρισκόταν στην περιοχή. Ο εκρηκτικός μηχανισμός εντοπίστηκε και εξουδετερώθηκε από την αστυνομία.

- 4 Οι δύο αυτοί τρομοκράτες έχουν ήδη καταδικαστεί για τις πράξεις αυτές σε προηγούμενες δίκες που έλαβαν χώρα ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου τα έτη 1998 και 2014.
- 5 Ο εισαγγελέας φρονεί ότι η MSIG είναι φυσικός αυτουργός των ανωτέρω εγκλημάτων που διαπράχθηκαν στο Οβιέδο, υπό την ιδιότητά της ως υπεύθυνη εκείνο το διάστημα για τις «νόμιμες» ομάδες της τρομοκρατικής οργάνωσης ETA, καθώς και για την προμήθεια που η ίδια διενήργησε, από τη Γαλλία και προς τη συγκεκριμένη ομάδα των δύο προαναφερθέντων τρομοκρατών, διαφόρων όπλων, συμπεριλαμβανομένων χειροβομβίδων.
- 6 Για την τέλεση των ανωτέρω πράξεων ο εισαγγελέας εισηγήθηκε συνολική ποινή καθείρξεως 71 ετών, η οποία θα πρέπει να περιοριστεί ex lege στα 30 έτη.
- 7 Ανεξάρτητα από την ποινική διαδικασία που εξελίσσεται ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, είχε ήδη κινηθεί σειρά άλλων ποινικών διαδικασιών κατά της MSIG στη Γαλλία.
- 8 Μετά από πολλά χρόνια παράνομης δραστηριότητας στη Γαλλία, η MSIG συνελήφθη από τη γαλλική αστυνομία το 2004. Καταδικάστηκε και φυλακίστηκε στη Γαλλία μέχρι την παράδοσή της στην Ισπανία το 2019 σε εκτέλεση διαφόρων ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης.
- 9 Συνολικά, η MSIG εξέτισε συγχωνευθείσα ποινή 20 ετών στη Γαλλία, επιβληθείσα δυνάμει καταδικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν στο πλαίσιο επιμέρους δικαστικών διαδικασιών, από τις οποίες μάλιστα αποφάσεις το αιτούν δικαστήριο παραθέτει ορισμένα αποσπάσματα:
- 10 Ερήμην καταδίκη σε 5 χρόνια φυλάκισης με απόφαση του πλημμελειοδικείου του Παρισιού, της 21ης Φεβρουαρίου 2000, για «participation à une association de malfaiteurs en vue de la préparation d'un acte de terrorisme», κατά το έτος 1996 και εντός του γαλλικού εδάφους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 421-1 του γαλλικού ποινικού κώδικα.
- 11 Σύμφωνα με την απόφαση του γαλλικού δικαστηρίου, η MSIG αναφέρεται με ένα από τα τρομοκρατικά της ψευδώνυμα («Amboto») σε ορισμένα υποκλαπέντα έγγραφα από έτερο άτομο, το οποίο συναντήθηκε με την MSIG και της ανέθεσε, χρησιμοποιώντας κωδικοποιημένη γλώσσα, να κατασκευάσει εκρηκτικά. Σε έγγραφο που υπεκλάπη από έτερο άτομο αναφέρεται πινακίδα κυκλοφορίας οχήματος η οποία προοριζόταν ρητά για την MSIG.
- 12 Η εν λόγω απόφαση του γαλλικού δικαστηρίου περιέγραφε επίσης την ETA ως ιεραρχικά δομημένη οργάνωση η οποία, με στόχο την ανεξαρτησία της Χώρας των Βάσκων της Ισπανίας και της Χώρας των Βάσκων της Ισπανίας και της Γαλλίας, προετοίμαζε και πραγματοποιούσε δολοφονίες και ζημιές σε κτίρια και αυτοκίνητα με τη χρήση εκρηκτικών υλών. Διευκρίνιζε ότι οι πράξεις αυτές αποτελούσαν μέρος μιας συνολικής στρατηγικής και χρηματοδοτούνταν με την άσκηση εκβιασμού. Η οργάνωση παρείχε στα μέλη της όπλα, εκπαίδευση για τη

χρήση τους, πλαστά έγγραφα και παράνομη διαμονή, διευκολύνοντας τις μετακινήσεις τους.

- 13 Ερήμην καταδίκη σε φυλάκιση 5 ετών, με απόφαση του πλημμελειοδικείου του Παρισιού, της 23ης Φεβρουαρίου 2000, επίσης για «participation à une association de malfaiteurs en vue de la préparation d'un acte de terrorisme», κατά τα έτη 1996 και 1997 και εντός του γαλλικού εδάφους, ομοίως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 421-1 του γαλλικού ποινικού κώδικα.
- 14 Σύμφωνα με την απόφαση του γαλλικού δικαστηρίου, η MSIG αναφέρεται με ένα από τα τρομοκρατικά της ψευδώνυμα («Tomasa») σε ορισμένα έγγραφα που υπεκλάπησαν στη Γαλλία από ένα έτερο άτομο, σε σχέση με ένα χρηματικό ποσό· η MSIG αναφέρεται ως παραλήπτρια εκρηκτικών υλών και εκπαιδευτικού υλικού για το χειρισμό τους. Σε έγγραφο που υπεκλάπη στη Γαλλία από έτερο άτομο φέρεται η υπογραφή της MSIG· το έτερο άτομο επρόκειτο να μεταφέρει το έγγραφο στην Ισπανία. Άλλα έγγραφα που έχουν υποκλαπεί στη Γαλλία από άλλα μέλη της ETA υπογράφονται επίσης από την «Tomasa».
- 15 Η εν λόγω απόφαση του γαλλικού δικαστηρίου ανέφερε επίσης ότι, σύμφωνα με πληροφορίες που έλαβαν οι γαλλικές από τις ισπανικές αρχές, η MSIG ανήκε στις τρομοκρατικές ομάδες «Araba» και «Madrid».
- 16 Ερήμην καταδίκη σε 5 έτη φυλάκισης και οριστική απαγόρευση εισόδου στη Γαλλία, με απόφαση του πλημμελειοδικείου του Παρισιού, της 13ης Φεβρουαρίου 2003, επίσης για «participation à une association de malfaiteurs en vue de la préparation d'un acte de terrorisme», κατά το έτος 1997 και εντός του γαλλικού εδάφους, ομοίως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 421-1 του γαλλικού ποινικού κώδικα.
- 17 Η εν λόγω απόφαση του γαλλικού δικαστηρίου επανέλαβε ότι η MSIG ανήκε στις ομάδες «Araba» και «Madrid». Ανέφερε ότι η ανωτέρω φερόταν ως υπεύθυνη για τις «νόμιμες» ομάδες της ETA από το έτος 1993 και ότι καταζητούνταν στη Γαλλία βάσει δύο ενταλμάτων σύλληψης που εκδόθηκαν από Γάλλο ανακριτή και τριών διεθνών ενταλμάτων σύλληψης που εκδόθηκαν από δικαστές της Μαδρίτης.
- 18 Ανέφερε επίσης ότι η MSIG περιλαμβάνεται σε κατάλογο μελών της ETA που είχε υποκλαπεί στη Γαλλία το έτος 1987. Αναφέρει επίσης ότι έτερος τρομοκράτης ομολόγησε το έτος 1996 ότι η MSIG, με τα ψευδώνυμα «Marisol» και «Amboto», οργάνωσε εκπαιδευτικό σεμινάριο στο Μπορντό (Γαλλία). Το ψευδώνυμο «Amboto» εμφανίζεται σε έγγραφο που υπεκλάπη στη Γαλλία από έτερο άτομο. Ένα άλλο δακτυλογραφημένο έγγραφο, υπογεγραμμένο από την «Amboto», είχε υποκλαπεί στη Γαλλία το 1998. Το 1999 τα δακτυλικά αποτυπώματα της MSIG αναγνωρίστηκαν σε δύο πινακίδες κυκλοφορίας οχημάτων που είχαν υποκλαπεί στη Γαλλία από έτερο άτομο. Έτερη τρομοκράτισσα που εκδόθηκε από το Μεξικό στην Ισπανία το έτος 2000

ομολόγησε ότι η MSIG συμμετείχε σε συνάντηση της οργάνωσης που έλαβε χώρα στη Γαλλία το 1997.

- 19 Η εν λόγω απόφαση του γαλλικού δικαστηρίου απόφαση έκρινε επομένως ότι αποδείχθηκε η συμμετοχή της MSIG σε ομάδα που είχε σκοπό την προετοιμασία τρομοκρατικών ενεργειών. Αναφερόταν επίσης σε προηγούμενες καταδικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν στη Γαλλία κατά της MSIG για παρόμοιες πράξεις.
- 20 Οι ανωτέρω τρεις ερήμην καταδικαστικές αποφάσεις κατέστησαν αμετάκλητες το έτος 2013.
- 21 Καταδίκη σε ποινική φυλακίσεως 20 ετών, με απόφαση του Cour d'appel de Paris, της 17ης Δεκεμβρίου 2010, η οποία επικυρώθηκε σε δεύτερο βαθμό με απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2012 του ποινικού δικαστηρίου του Παρισιού.
- 22 Η απόφαση αφορούσε μη παραγεγραμμένα αδικήματα, τα οποία δεν καλύπτονταν από τις προηγούμενες αποφάσεις και είχαν λάβει χώρα στη γαλλική επικράτεια μέχρι τον Μάρτιο του 2004. Συνίσταντο στη συμμετοχή στον πολιτικό μηχανισμό της ETA για την προετοιμασία τρομοκρατικών ενεργειών σύμφωνα με το άρθρο 421-1 του γαλλικού ποινικού κώδικα, συμπεριλαμβανομένης της κατοχής όπλων, πυρομαχικών και πλαστών εγγράφων, της αποδοχής προϊόντων εγκλήματος και της εκβίασης.
- 23 Απόφαση συγχωνεύσεως ποινών, διά της οποίας συγχωνεύτηκαν οι ποινές που είχαν επιβληθεί προηγουμένως από τα γαλλικά δικαστήρια σε μία συνολική ποινή φυλακίσεως 20 ετών, με απόφαση του Cour d'appel de Paris, της 13ης Φεβρουαρίου 2014. Η MSIG εξέτισε την ποινή αυτή στη Γαλλία πριν από την παράδοσή της στην Ισπανία.
- 24 Στη συνέχεια, το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται γενικά στις έρευνες που διεξήχθησαν αναφορικά με τις εγκληματικές πράξεις που διέπραξε η MSIG στη Γαλλία.
- 25 Σημειώνει ότι η γαλλική αστυνομία, οι εισαγγελείς και τα δικαστήρια διεξήγαγαν εκτεταμένες έρευνες σχετικά με την MSIG, ακόμη και πριν από τη σύλληψή της στη Γαλλία, και ότι απέκτησαν ακριβή γνώση των εγκληματικών δραστηριοτήτων της που σχετίζονται με την τρομοκρατική δράση της ETA στην Ισπανία και στη Γαλλία. Συγκεκριμένα, συνέλεξαν πλήθος πληροφοριών από έγγραφα και ψηφιακά μέσα που βρέθηκαν κατά την έρευνα της κατοικίας στην οποία, κατά το χρόνο σύλληψεώς της, η MSIG συγκατοικούσε με άλλο ηγετικό στέλεχος της ETA με το ψευδώνυμο «Sergio».
- 26 Ομοίως, μέσω ερευνών που διεξήγαγε η Brigade de Recherches de Bayonne (Γαλλία) και η 14.a Section du Parquet de Paris, οι Γάλλοι ανακριτές είχαν αποκτήσει εκτεταμένες γνώσεις σχετικά με τον ρόλο της MSIG στην τρομοκρατική οργάνωση ETA, στην οποία απέδωσαν τα ψευδώνυμα «Amboto» και «Tomasa», μετά την τυχαία ανακάλυψη, το έτος 1998, στον χώρο εξυπηρέτησης ενός πρατηρίου καυσίμων κοντά στο Bidart (Γαλλία), μιας

επιστολής γραμμένης σε ηλεκτρονικό υπολογιστή που έφερε την υπογραφή «Amboto», απευθυνόμενης στην ομάδα «Katu» (την ίδια ομάδα που πραγματοποίησε την επίθεση στο Οβιέδο, η οποία αποτελεί αντικείμενο της ποινικής διαδικασίας ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου).

- 27 Από την επιστολή που βρέθηκε προκύπτει ότι το άτομο με το ψευδώνυμο «Tomas» οργάνωσε την επικοινωνία με την εν λόγω ομάδα (η οποία εκείνο το διάστημα δρούσε στην Ισπανία), καθόρισε τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιούνταν οι συναντήσεις με τα μέλη της, οργάνωσε τις παραδόσεις υλικού στην εν λόγω ομάδα, παρείχε τις σχετικές τεχνικές οδηγίες για τη χρήση του υλικού αυτού και συμμετείχε, ως ηγετικό μέλος της ETA, στην οργάνωση των τρομοκρατικών ενεργειών, ορίζοντας τους πιθανούς στόχους αυτών.
- 28 Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι όλες οι πληροφορίες που συγκέντρωσαν οι Γάλλοι ανακριτές χρησιμοποιήθηκαν αναμφίβολα στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε κατά της MSIG στη Γαλλία και ότι οι εκτενείς πληροφορίες που διαθέτουν τα γαλλικά δικαστήρια σχετικά με τις δραστηριότητες της MSIG στη Γαλλία αντικατοπτρίζονται στις αποφάσεις που εκδόθηκαν στην εν λόγω χώρα εις βάρος της, τόσο ερήμην όσο μετά τη σύλληψή της. Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα γαλλικά δικαστήρια έχουν αποφανθεί στο πλαίσιο επιμέρους δικαστικών διαδικασιών επί του συνόλου των εγκληματικών δραστηριοτήτων που πραγματοποίησε η MSIG στη Γαλλία σε σχέση με τις τρομοκρατικές ομάδες της ETA που δρούσαν στην Ισπανία, συμπεριλαμβανομένης της ομάδας «Katu».
- 29 Πολλές από τις πληροφορίες που έλαβε και επεξεργάστηκε η γαλλική αστυνομία διαβιβάστηκαν επίσης στην ισπανική αστυνομία, ώστε να μπορέσει να ολοκληρώσει με αυτές τις έρευνές της.
- 30 Όσον αφορά τις δίκες που ακολούθησαν στην Ισπανία, μετά την παράδοσή της από τη Γαλλία το 2019 και έχοντας εκτίσει τη συγχωνευθείσα ποινή που της επιβλήθηκε στην εν λόγω χώρα, η MSIG δικάστηκε στο πλαίσιο διαφόρων ποινικών διαδικασιών, εκ των οποίων ορισμένες αφορούσαν πράξεις που τελέστηκαν εξ ολοκλήρου στην Ισπανία υπό την ιδιότητά της ως μέλους της ETA πριν τη μετάβασή της στη Γαλλία και άλλες αφορούσαν τη συμμετοχή της ως ηγετικού μέλους της ETA σε τρομοκρατικές πράξεις που διαπράχθηκαν στην Ισπανία κατά το διάστημα παραμονής της στη Γαλλία. Μία από τις τελευταίες αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
- 31 Πρέπει να σημειωθεί ότι, με απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου, εκδοθείσα το έτος 2023, διατάχθηκε συγχώνευση των ποινών που επιβλήθηκαν στην MSIG με οκτώ τελεσίδικες αποφάσεις των ισπανικών δικαστηρίων. Διά της συγχωνεύσεως ορίστηκε συνολική ποινή 30 ετών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ποινικού κώδικα και του κώδικα ποινικής δικονομίας, με την αιτιολογία ότι πρόκειται για συναφή αδικήματα.

- 32 Από την άλλη πλευρά, παρά την υφιστάμενη νομική συνάφεια μεταξύ γαλλικών και ισπανικών καταδικαστικών αποφάσεων, δεν είναι νομικά δυνατό να πραγματοποιηθεί συγχώνευση των καθοριζόμενων σε αυτές ποινών μεταξύ τους. Για τον λόγο αυτό, η MSIG, έχοντας ήδη εκτίσει τη συνολική ποινή που της επιβλήθηκε στη Γαλλία (20 έτη), θα πρέπει ακολούθως να εκτίσει τη συγχωνευθείσα ποινή που της επιβλήθηκε στην Ισπανία (τουλάχιστον 30 έτη), δηλαδή συνολικά τουλάχιστον 50 έτη φυλάκισης.
- 33 Από την άλλη πλευρά, οι ποινές που επιβάλλονται στην Ισπανία για τρομοκρατικά εγκλήματα υπόκεινται σε ειδικό καθεστώς εκτελέσεως που περιορίζει τη δυνατότητα λήψεως άδειας κρατουμένου, εκτίσεως της ποινής υπό ευνοϊκότερες συνθήκες και απολύσεως υπό όρους, γεγονός που εισάγει μια ιδιαίτερη πρόσθετη αυστηροποίηση των ποινών, σε σύγκριση με το σύνηθες καθεστώς εκτελέσεως αυτών.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασεως περί παραπομπής

- 34 Στις προαναφερθείσες αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων, τα τελευταία εξέτασαν και αποφάνθηκαν επί του συνόλου των εγκληματικών δραστηριοτήτων της MSIG στη Γαλλία ως ηγετικού μέλους της ETA.
- 35 Οι δραστηριότητες αυτές συνίσταντο στην ηγετική θέση που κατείχε ως υπεύθυνη των «νόμιμων» ομάδων της ETA που δρούσαν στην Ισπανία, στην προκειμένη περίπτωση της ομάδας «Katu» (σχεδιασμός των επιχειρήσεων της ETA και παροχή μέσων για την πραγματοποίηση επιθέσεων), με συμμετοχή σε διάφορες χρονικές περιόδους στην προετοιμασία τρομοκρατικών επιθέσεων που έλαβαν χώρα στην Ισπανία κατά το ίδιο χρονικό διάστημα που αναφέρεται στις αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων. Τα μέλη των ομάδων είχαν την αυτονομία να αποφασίζουν για τους στόχους, χρησιμοποιώντας το υλικό που παραλάμβαναν και αναφέροντας στη συνέχεια το αποτέλεσμα της επιθέσεως στην ηγεσία της ETA.
- 36 Με τις αποφάσεις αυτές επιβλήθηκαν ποινές καθείρξεως συνολικής διάρκειας 35 ετών, οι οποίες συγχωνεύθηκαν το 2014 σε μία συνολική ποινή 20 ετών, καθώς θεωρήθηκε ότι τέσσερις αποφάσεις αφορούσαν τις ίδιες εγκληματικές δραστηριότητες.
- 37 Για να καταλήξουν στις αποφάσεις τους, τα γαλλικά δικαστήρια είχαν στη διάθεσή τους όλο το υλικό της ETA που είχε υποκλαπεί στη Γαλλία, το οποίο συνέβαλε στο να προσδιορίσουν επακριβώς τον ρόλο της MSIG στην τρομοκρατική οργάνωση. Το εν λόγω ερευνητικό υλικό παραδόθηκε στη συνέχεια στην ισπανική αστυνομία προκειμένου να ολοκληρωθούν οι έρευνες για τα αδιευκρίνιστα ακόμη γεγονότα στα οποία ενδέχεται να εμπλέκονται διάφορα μέλη της ETA.
- 38 Εκτιμάται ότι τόσο οι πράξεις της κατηγορουμένης που κρίθηκαν με τις αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων όσο και αυτές που αποτελούν αντικείμενο

δικαστικής κρίσεως στην παρούσα διαδικασία ενώπιον της ισπανικής δικαιοσύνης έλαβαν χώρα εξ ολοκλήρου στη Γαλλία, χωρίς η MSIG να μεταβεί ποτέ στην Ισπανία.

- 39 Μολονότι οι αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων, λόγω της ιδιαίτερης διατυπώσεώς τους, δεν περιέχουν έκθεση συγκεκριμένων αποδεδειγμένων πραγματικών περιστατικών όπως οι αντίστοιχες αποφάσεις των ισπανικών δικαστηρίων, αλλά αναφέρονται σε δραστηριότητες, κρίνουν ωστόσο το σύνολο των πράξεων που διενήργησε η MSIG στη Γαλλία, ως ηγετικό μέλος της ETA, εκτελώντας δραστηριότητες με σκοπό την προετοιμασία, μέσω διαφόρων υλικών πράξεων, μιας πλειάδας τρομοκρατικών πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 421-1 του γαλλικού ποινικού κώδικα.
- 40 Ειδικότερα, σύμφωνα με το αιτούν δικαστήριο, η απόφαση του Tribunal de grande instance de Paris, της 13ης Φεβρουαρίου 2003, αναφέρει ότι «η κατηγορούμενη, κατά το έτος 1997 και για χρονικό διάστημα για το οποίο δεν έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής, συμμετείχε σε ομάδα που συγκροτήθηκε ή οργάνωση που σχηματίστηκε με σκοπό την προετοιμασία τρομοκρατικών επιθέσεων, στην ETA-MILITAR», και αναφέρεται στη δράση της κατά το χρονικό διάστημα που έλαβε χώρα η επίθεση στο Οβιέδο.
- 41 Το αιτούν δικαστήριο έχει ήδη εκδώσει απόφαση το 2021 αναφορικά με την επίθεση στο Οβιέδο, με την οποία έκρινε ότι υφίστατο διεθνές δεδικασμένο, εκτιμώντας ότι υπήρχε κατάσταση *bis in idem* όσον αφορά τις επιμέρους καταδικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν από τα γαλλικά δικαστήρια κατά της MSIG για τη δράση της στη Γαλλία ως ηγετικού μέλους της οργάνωσης ETA αφενός και τη συμμετοχή της στην προετοιμασία επιθέσεων κατά το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στην παρούσα υπόθεση αφετέρου.
- 42 Ωστόσο, η απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου αναιρέθηκε το 2023 με την απόφαση αριθ. 238/2023 του δευτέρου τμήματος του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου).
- 43 Το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) υιοθέτησε ουσιαστικά τα επιχειρήματα του εισαγγελέα, ο οποίος υποστηρίζει ότι «η (γαλλική) καταδικαστική απόφαση δεν περιγράφει ούτε καν με γενικό ή αόριστο τρόπο τη συμμετοχή σε συγκεκριμένες τρομοκρατικές ενέργειες» και ότι επομένως δεν υφίσταται κατάσταση *bis in idem*. Το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) υπογράμμισε ότι δεν μπορούσε να θεωρηθεί «ως κριθέν ό,τι δεν αποτέλεσε αντικείμενο δικαστικής διαδικασίας», κρίνοντας ότι η απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου στερούνταν αιτιολογίας και διατάσσοντας το τελευταίο να εκδώσει νέα απόφαση.
- 44 Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφασή του, το αιτούν δικαστήριο συνεχίζει επί του παρόντος μια ποινική διαδικασία προκειμένου να εκδώσει τη νέα του απόφαση.

- 45 Μολονότι η πλειοψηφία του ποινικού τμήματος του αιτούντος δικαστηρίου είναι πεπεισμένη για την ύπαρξη καταστάσεως bis in idem με διακρατική ισχύ, τη θέση αυτή δεν συμμερίζεται το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο), γεγονός που οδηγεί το αιτούν δικαστήριο να διατυπώσει τις αμφιβολίες του απευθυνόμενο στο Δικαστήριο, βασιζόμενο στο αυτόνομο και ευρωπαϊκό χαρακτήρα της έννοιας του bis in idem και στη σκοπιμότητα της εξετάσεως της κρινόμενης υποθέσεως από τη σκοπιά του αποκαλούμενου ευρωπαϊκού δικαίου.
- 46 Το αιτούν δικαστήριο αντιλαμβάνεται ότι η εννοιολογική συζήτηση σχετικά με την αρχή ne bis in idem στρέφεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στη διαπίστωση της ταυτότητας των πραγματικών περιστατικών, με την έννοια ενός συνόλου περιστατικών που συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού τους ή του προστατευόμενου εννόμου συμφέροντος. Παραπέμπει στις αποφάσεις του Δικαστηρίου Van Esbroeck (C-436/04), Van Straaten (C-150/05) και Kretzinger (C-288/05).
- 47 Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι το τιθέμενο ζήτημα δεν είναι ευχερώς επιλύσιμο, λόγω των ερμηνευτικών δυσχερειών που ενέχει η ίδια η έννοια του «πραγματικού περιστατικού» κατά τη διαπίστωση της καταστάσεως bis in idem στα διάφορα δικαϊκά συστήματα και λόγω του διαφορετικού τρόπου με τον οποίο εκτίθενται τα «πραγματικά περιστατικά» στις δικαστικές αποφάσεις των επιμέρους κρατών μελών.
- 48 Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, κατά κύριο λόγο, δύο πιθανές ερμηνευτικές επιλογές είναι παραδοσιακά αποδεκτές στο συγκριτικό δίκαιο: αφενός η θεωρία ότι η έννοια «πραγματικό περιστατικό» αναφέρεται στο πραγματικό περιστατικό που έλαβε χώρα, ανεξαρτήτως του νομικού του χαρακτηρισμού (πραγματιστική θεωρία – idem υπό την πραγματική έννοια), η οποία τυγχάνει εφαρμογής, ενδεικτικά, στο γερμανικό δίκαιο. Αφετέρου, η θεωρία ότι πρόκειται για έννοια με νομικό περιεχόμενο, η οποία δεν αναφέρεται στο πραγματικό περιστατικό, αλλά στην υπαγωγή του σε ένα από τα υφιστάμενα εγκλήματα (κανονιστική θεωρία – νομικό idem ή idem εγκλήματος), η οποία φαίνεται να εφαρμόζεται στην ισπανική νομολογία [απόφαση του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου) 18/2016, της 26ης Ιανουαρίου 2016], και η οποία φαίνεται να είναι η κρατούσα στη γαλλική νομολογία.
- 49 Αυτή η εννοιολογική απόκλιση είναι σημαντική στην κρινόμενη περίπτωση: η έμφαση στο «idem juridico» έναντι του «idem fáctico» καθιστά δυσχερή τη διαπίστωση του κατά πόσον οι γαλλικές αποφάσεις που αναλύθηκαν αναφέρονται στην ίδια πράξη που εκδικάζεται στην Ισπανία.
- 50 Δεύτερον, υπάρχει η πρόσθετη δυσκολία, η οποία έχει ήδη αναφερθεί, ότι, στη γαλλική πρακτική, οι αποφάσεις συχνά δεν περιέχουν περιγραφή των πραγματικών περιστατικών όπως συμβαίνει στην ισπανική πρακτική, καθώς στη γαλλική πρακτική τα πραγματικά περιστατικά περιγράφονται με γενικότερο τρόπο, με παραπομπή στην τυπική περιγραφή των αδικημάτων στην ποινική

νομοθεσία. Αυτό δεν επιτρέπει την εύκολη σύγκριση των πραγματικών περιστατικών, ακόμη και αν πρόκειται εν όλω ή εν μέρει για τα ίδια περιστατικά.

- 51 Στην προκειμένη περίπτωση, είναι σαφές ότι δεν υπάρχει ταύτιση ως προς τον νομικό χαρακτηρισμό των ίδιων περιστατικών. Η γαλλική δικαιοσύνη αναφέρεται στη δράση της MSIG ως ηγετικού μέλους τρομοκρατικής οργάνωσης, με σκοπό την προετοιμασία τρομοκρατικών ενεργειών (πλήθους αυτών), μέσω μίας ή περισσότερων πράξεων (ακόμη και αν οι τρομοκρατικές πράξεις εκτελέστηκαν ουσιαστικά από άλλους). Από την άλλη πλευρά, με βάση την κατηγορία που αποδίδεται για την ίδια πράξη από την ισπανική δικαιοσύνη, καταλογίζεται στην MSIG μια μορφή εγκληματικής συμμετοχής που εξομοιώνεται με φυσική αυτουργία, μολονότι η πράξη εκτελέστηκε ουσιαστικά από άλλους.
- 52 Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, παρά τη διαφορετική αυτή νομική μεταχείριση, σε αμφότερες τις υποθέσεις αναφέρονται τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Ωστόσο, δεδομένου ότι πρόκειται για μια πιθανή κατάσταση *bis in idem* με διακρατική ισχύ και εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, η οποία εγείρει τα ζητήματα που περιγράφονται ανωτέρω, το αιτούν δικαστήριο θεωρεί αναγκαίο να διατυπώσει τις αμφιβολίες του απευθυνόμενο στο Δικαστήριο.
- 53 Το αιτούν δικαστήριο θέτει ένα ακόμη ζήτημα που θεωρεί εξίσου σημαντικό: ακόμη και αν επιβεβαιωθεί ότι υφίσταται κατάσταση *bis in idem* λόγω ταυτότητας των πραγματικών περιστατικών που αναφέρονται στις αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων και αυτών που αποτελούν αντικείμενο δικαστικής διερευνήσεως στην Ισπανία, διατηρεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα να λάβει υπόψη στην απόφασή του την εν λόγω κατάσταση *bis in idem*, λόγω της ισπανικής νομοθεσίας.
- 54 Ομοίως, υπάρχει πιθανότητα να προκύψει και άλλο συναφές ζήτημα. Είναι πιθανόν το Δικαστήριο να κρίνει ότι δεν υπάρχει απόλυτη ταύτιση πραγματικών περιστατικών στην παρούσα υπόθεση. Ωστόσο, ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι πρόκειται τουλάχιστον για πραγματικά περιστατικά που συνδέονται στενά μεταξύ τους: θα έπρεπε, επομένως, να είναι δυνατόν να ληφθούν υπόψη οι ήδη εκδοθείσες αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων (για τον καθορισμό της επιβλητέας ποινής ή για τη δυνατότητα εκτιμήσεως κατά την έκδοση της αποφάσεως του ισπανικού δικαστηρίου τυχόν νομικών καταστάσεων στο πλαίσιο των οποίων τα ήδη κριθέντα πραγματικά περιστατικά ενδέχεται να ασκούν επιρροή στα κρινόμενα ή για τη μείωση των σωρευτικών ποινών που πρέπει να λάβει χώρα κατά το στάδιο εκτελέσεως της αποφάσεως). Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο έχει σοβαρές αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον θα μπορούσε να λάβει υπόψη του, σε μια τέτοια περίπτωση, την αρχή της αναλογικότητας των ποινών.
- 55 Και τούτο διότι, σύμφωνα με το αιτούν δικαστήριο, η ισπανική νομοθεσία δεν επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη προηγούμενες δικαστικές αποφάσεις άλλων κρατών μελών, οι οποίες αφορούν είτε πανομοιότυπα είτε συναφή ή σχετιζόμενα πραγματικά περιστατικά.

- 56 Επιπλέον, ο οργανικός νόμος 7/2014 (ο οποίος μεταφέρει, μεταξύ άλλων, την απόφαση-πλαίσιο 2008/675/ΔΕΥ) προβλέπει τα εξής:
- 57 Άρθρο 14, παράγραφος 2: « [...] οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται από άλλα κράτη μέλη δεν θίγουν τις ακόλουθες αποφάσεις και δεν επάγονται την ανάκληση ή την επανεξέτασή τους: [...]
- 58 b) τις καταδικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε μεταγενέστερες δίκες στην Ισπανία και σχετίζονται με αξιόποινες πράξεις που διαπράχθηκαν πριν από την έκδοση καταδικαστικής απόφασης από το δικαστήριο του άλλου κράτους μέλους·
- 59 c) τις διατάξεις που εκδίδονται ή πρέπει να εκδοθούν δυνάμει του άρθρου 988, τρίτο εδάφιο, του Ley de Enjuiciamiento Criminal (κώδικα ποινικής δικονομίας), με τις οποίες καθορίζονται τα όρια της εκτελέσεως των ποινών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι καταδίκες στις οποίες αναφέρεται το στοιχείο b)».
- 60 Μόνη συμπληρωματική διάταξη: «Σε κάθε περίπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη [...] καταδικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν από δικαστήριο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από τις 15 Αυγούστου 2010».
- 61 Εκ των ανωτέρω το αιτούν δικαστήριο συμπεραίνει ότι ο απόλυτος χαρακτήρας της διατυπώσεως της εν λόγω διατάξεως:
- 62 (1) Αποκλείει ρητά να ληφθούν υπόψη οι προαναφερθείσες αμετάκλητες αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων (των οποίων η ποινή έχει ήδη εκτιθεί) σε αποφάσεις που πρόκειται να εκδοθούν στην Ισπανία και αφορούν τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Τούτο αποκλείει ακόμη και τη δυνατότητα διερευνήσεως μιας πιθανής καταστάσεως bis in idem. Το τελευταίο αποκλείεται επίσης από τη μόνη συμπληρωματική διάταξη του οργανικού νόμου 7/2014, όσον αφορά τις αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν από τις 15 Αυγούστου 2010.
- 63 (2) Εξυπακούεται ότι, στην περίπτωση που ήθελε κριθεί ότι δεν υφίσταται κατάσταση bis in idem, αλλά υφίσταται σύμπτωση πραγματικών περιστατικών (διότι υπάρχει ενότητα, στενή σχέση, συνάφεια κ.λπ. μεταξύ τους), ομοίως αποκλείεται να αναγνωρισθεί στις προγενέστερες αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων κάποια ισχύς κατά τον χρόνο εκδικάσεως της υποθέσεως, για τους σκοπούς εκδόσεως της αντίστοιχης αποφάσεως.
- 64 (3) Ομοίως αποκλείεται να αναγνωριστούν οποιαδήποτε αποτελέσματα σε προγενέστερες αποφάσεις γαλλικών δικαστηρίων κατά το μεταγενέστερο χρονικό διάστημα εκτελέσεως της ποινής, δεδομένου ότι οι εν λόγω γαλλικές αποφάσεις δεν λαμβάνονται καθόλου υπόψη για τη συγχώνευση και τον καθορισμό του ορίου των ποινών.
- 65 Όσον αφορά το ζήτημα της εκτελέσεως της ποινής, το αιτούν δικαστήριο σημειώνει περαιτέρω ότι, στο πλαίσιο της ισχύουσας ισπανικής νομοθεσίας, η

διπλή άσκηση ποινικής διώξεως σε Γαλλία και Ισπανία θα σήμαινε ότι η MSIG, σε περίπτωση καταδίκης της στην Ισπανία, πέραν της ήδη εκτιθείσας ποινής των 20 ετών που της επιβλήθηκε στη Γαλλία, θα έπρεπε να εκτίσει και την ποινή των 30 ετών που πιθανότατα θα της επιβαλλόταν στην Ισπανία, κατόπιν συγχωνεύσεως με άλλες ποινές που της έχουν επιβληθεί στην εν λόγω χώρα. Τούτο θα σήμαινε συνολική ελάχιστη πραγματική ποινή καθειρξεως 50 ετών, καθώς δεν είναι δυνατόν να συγχωνευθούν σε μία μειωμένη ποινή οι ήδη συγχωνευθείσες ποινές που επιβλήθηκαν στη Γαλλία και στην Ισπανία. Για το αιτούν δικαστήριο, μια τέτοια κατάσταση συνεπάγεται την επιβολή σημαντικά δυσανάλογης ποινής, η οποία θα συνιστούσε διάκριση εις βάρος της MSIG σε σχέση με εκείνους που καταδικάστηκαν σε μία μόνο χώρα (π.χ. τους αυτουργούς των πράξεων που έλαβαν χώρα στο Oviedo).

- 66 Πέραν της μακράς αυτής διάρκειας, η πλήρης και αποτελεσματική εκτέλεση της επιβαλλόμενης από τα ισπανικά δικαστήρια ποινής διασφαλίζεται από την ύπαρξη ειδικής νομοθεσίας σχετικά με την τρομοκρατία, ήτοι του οργανικού νόμου 7/2003, ο οποίος θέτει προϋποθέσεις και, σε σύγκριση με το σύνηθες καθεστώς εκτελέσεως των ποινών, καθιστά δυσχερέστερη τη δυνατότητα απολύσεως υπό όρους και τη μετάβαση στην τρίτη σωφρονιστική βαθμίδα, εισάγοντας πρόσθετα στοιχεία αυστηροποίησης των ποινών.
- 67 Από την άλλη πλευρά, η ποινή που θα επιβληθεί στην MSIG από τα ισπανικά δικαστήρια δεν θα υπόκειται στους μηχανισμούς αναθεώρησης που θα εφαρμόζονταν σε περίπτωση καταδίκης της σε ποινή καθειρξεως με δυνατότητα αναθεώρησης. Τούτο σημαίνει ότι, εκ των πραγμάτων, το καθεστώς εκτίσεως των επιβαλλόμενων στην MSIG ποινών είναι ακόμη πιο αυστηρό από την ποινή της καθειρξεως με δυνατότητα αναθεώρησης.
- 68 Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι ένα τέτοιο καθεστώς σωφρονισμού υπερβαίνει κάθε αποδεκτό, εύλογο και πολιτισμένο συνταγματικό πρότυπο για την έκτιση των στερητικών της ελευθερίας ποινών και έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με τις στερητικές της ελευθερίας ποινές και με το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Κατά την άποψή του, αυτό το καθεστώς σωφρονισμού υπερβαίνει κατά πολύ ακόμη και τα πρότυπα για την αναθεώρηση της ποινής της ισόβιας καθειρξεως που ορίζονται στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις υποθέσεις Vinter κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Magyar κατά Ουγγαρίας και Bancsók και Magyar κατά Ουγγαρίας.